

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăştie“ şi „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu preţuri moderate.
Abonamentele şi inserţiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

Din pildele altora.

La anul 1898 s'a adus o lege, pe temeiul căreia în țara noastră să pot alcătui un nou fel de însoțiri (tovărășii).

Aceste însoțiri stau sub porunca unei însoțiri centrale din Budapesta, care se numește: „Országos központi szövetkezet“, ear' aceasta din urmă stă sub paza guvernului. În chipul acesta însoțirile din vorbă sunt conduse după rinduelile, așa zicând officioase.

Noi în totdeauna am îndemnat pe oamenii noștri, că apucându-se să-și facă însoțiri economice, să-și facă de acelea pe care ei singuri și-le dreg și le chivernisesc. Și asta nu din altă pricină, fără numai din învățatura, ce ne-o spune vorba bătrânească: „decât slugă îmbuibată la un stăpân, mai bine om sărac la casa ta“. Dar' dacă nu suntem pentru însoțirile de felul celor pomenite, pentru acea putem învăța mult din cunoașterea acelor. În zilele trecute s'a ținut la Budapesta adunarea generală a „Insoțirii centrale de credit“, înființată înainte de asta cu 4 ani.

Din darea de samă făcută la aceasta adunare, știm că în scurta vreme de patru ani, însoțirea centrală a înființat în țara întreagă 1511 însoțiri, (așa cum sunt băncile

din Băcia, Răcăștia, Hăsdar și altele). Numai în anul trecut a înființat 224 însoțiri noue. Toate însoțirile ce se țin de Centrala din Budapesta, au 317.854 membrii, cari au subscris 617.922 cuote

(acții, părți) în sumă de 30 milioane 927 mii 763 coroane. Din aceste au fost plătite, până la sfârșitul anului, 14 milioane 50 mii 495 coroane și fondul de rezervă a fost 1 milion 641 mii

242 coroane, așa că avearea tuturor însoțirilor ce se țin de Centrala din Budapesta face 15 milioane 691 mii 787 cor.

Dintre însoțirile acestea cele mai multe sunt însoțiri de credit (bănci). 75 din ele sunt însoțiri agricole, 48 sunt însoțiri pentru meșteșugari. Cu procurarea materiilor brute (piele pentru păpucari, lână pentru țesători și altele), s'au ocupat 26 însoțiri. Centrala din Budapesta a dat în anul trecut pe cambii (vexele) peste 64 milioane coroane, pe intabulație peste 4 milioane. Depuneri a avut în sumă de aproape 13 milioane cor. Câștigul curat a fost de 261 mii 879 cor.

Am spus acestea pentru-ca să vedeți ce putere au și ce lucruri mari să pot ajunge cu *întovărășirea*, cu însoțirile.

Căci să nu uităm, că însoțirile despre care vorbim, nu sunt bănci făcute de domni mari și bogați, ci ele sunt făcute tot numai de *săteni*, de gazde mici și între ei sunt și mulți zileri.

Și totuși au până acum subscrise acții și depuneri în sumă de vre-o 40 mi-

Primăvara.

Domnii abonemenți sunt rugați a ne trimite prețul abonamentului.

lioane coroane. Unul cu altul abia se vine pe un tovarăș. câte 100 coroane. Umăr la umăr însă întovărășii cu pricepere, iată că dispun peste un avut de 40 milioane. Așa minuni face întovărășirea.

De aceea, de câte-ori vă întâlniți 3—4 oameni, socotiți-vă cum ați putea face să vă întovărășiți, să vă puneți puținul și prisosul laolaltă, ca să puteți face lucruri mari și lucruri bune. Să nu fie sat românesc, fără banca lui, fără bolta lui, fără măgazinul lui, făcut cu ajutorul întovărășirii, căci:

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere.
Unde-s doi puterea crește
Sărăcia nu sporește.

V. C. Osvadă.

DELA REUNIUNILE NOASTRE

APEL.

Onorabilă Doamnă!

Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei și-a pus de ținta stăruințelor sale: sprijinirea și dezvoltarea industriei de casă românești.

Dela existența ei de 16 ani, Reuniunea aceasta lucră mereu întru atingerea scopului său.

Prin expoziții, premieri a cercat a pătrunde în mijlocul poporului nostru, pentru a încuraja femeile române de a păstra cu scumpătate frumoasa și prețioasa industrie de casă, moștenită dela străbunele lor.

Vedem neamurile cele mai distinse

FOIȚĂ

CARMEN SYLVA

VÎRFUL CU DOR

(Urmare).

Flăcăii și fetele să strinsese împrejurul Ilenei și a lui Ionel și ascultau. »Fă-o!« »Nu o fă!« strigau unii după alții.

Atunci eși din mulțime un cioban bătrân, cu pletele de argint, cu sprincenele tufoase, și puse mâna pe umărul lui Ionel.

»Lasă fetele!«, zise el cu asprime. »Ele-ți vor rumpe inima și după aceea vor rîde de tine. Nu știi tu, că ciobanul, care-și părăsește oile, trebuie să moară?« El se întoarse spre Ileana și o amenință cu pumnul: »Și tu crezi, că pentru că ești frumoasă, poți face tot și că mândria ta nu va mai fi pe deșpită: dar' ți-o zic eu, răul ce-l faci, ție însăți ți-l faci!«

Ileana surise: »El n'are decât să nu se ducă: eu n'am nevoie de dânsul!«. Intorcându-se în altă parte, ea aleargă în mănăstire la izvor, ca se bea apă.

din țările civilizate, cum stăruiesc să mențină industria lor, care formează nu numai mândria națională, dar chezeșuesc totodată și bună-starea populațiunii lor.

Așa de exemplu vedem în Belgia, Franța și Irlanda înflorind în sinul poporului de sute de ani industria renumitelor dantele, cari formează adevărat tesaur național.

Statele orientale furnizează neîntrecutele covoare, cari prin fermecătoarele lor colori, sunt așa mult admirate și plătite cu comori întregi. Străinii, cari călătoresc prin Ardeal, rămân încântați de obiectele eșite din războiul și de sub acul femeii române.

Motivele Românelor cu cari împodobesc pânzăturile, covoarele și îmbrăcămintea lor, sunt de o clasicitate și frumuseță neîntrecută.

Aceste admirabile cusături și lucrări textile aplicate pe obiecte folosite de lumea cultă, ar produce adevărată furoare în domeniul industriei și ar asigura prea frumoase venituri țerancelor noastre atât de vrednice.

Reuniunea noastră intenționează a înființa un atelier, unde sub conducere sistematică și de specialitate să se realizeze o dorință și lipsă de mult simțită.

Pentru a putea întrupa însă aceasta idee avem lipsă de o bogată colecțiune de mustre, cari avându-le la atelier, să putem confecționa diferitele lucrări, cari vor fi menite a forma obiect de export.

Ne adresăm deci către toate surorile noastre române din patrie cu rugarea ferbinte, să binevoiască a ne da ajutorul lor prețios, pentru-ca să putem realiza o idee, care cinste și foloase mari este chieată a aduce neamului nostru românesc.

E acum timpul, când Româncele noastre dela țară, ca tot atâtea albine sîrgu-

Ionel însă nu mai asculta pe nime, ci se înturnă spre munte cu fața palidă și cu buzele strînse. El trecu pe lângă Ileana și-i făcu numai un semn cu mâna.

— »Nu o fă!« strigă ea rîzîndu dimpreună cu celelalte fete. Peleşul par'că rîsună: »Nu o fă! Nu o fă!« Inșă Ionel nu-l auzia, ci se sui sus la munte, pe când soarele era la mează-zi, se sui la stîna trecînd prin poienile cele lucii, pășind prin făgetul cel umbros și pe sub brazii cei uriași, pe care șese oameni nu-i pot încinge jur-împrejur. Oile erau strinse la stîna, ear' câinii îi eșră înainte cu un lătrat amical. Le trecu cu mâna peste pîrul cel stufos și chieată la dânsul pe miorița — Brr, Brr, oiță Brr!« Ea veni îndată cu mieluşelul ei și Ionel îi băgă în lîna garioafa, ce o furase dela Ileana. El rugă pe ceilalți ciobani, să ia cu dînsii și oile lui, și le zise, că va veni mai tîrziu, căci a făcut un jurămint și trebuie să-l ție. Mirare cuprinse pe toți. »Și dacă nu voi mai veni!«, încheiă el, »spuneți că dorul m'a chemat la nuntă!«. El luă în mâni buciul și se sui tot mai sus, până-ce ajunse în vârful muntelui, de unde putea privi până la Dunăre, și peste Dunăre până'n Balcani. Acolo se

cioste, scot adevărate juvaere din răsboaiele și degetele lor măestre.

Vă rugăm prea frumos să stăruiti, ca aceste surori ale noastre să-și aducă aminte și de noi și să ne dăruiască câte un obiect cât de mic, dar original, țesut sau cusut. Poate fi obiectul: față de perină, covor, măsăriță, cătrînță, desagi, ștergar etc, cu un cuvînt ori-ce lucrare aparținînd industriei de casă țerânești.

Obiectele acestea dăruite »Reuniunii fem. rom. din comitatul Hunedoarei«, vor forma proprietatea ei, ear' numele generoaselor donatoare, vor fi induse în registrele Reuniunii noastre, drept perpetuă recunoștință față de binefăcătoarele ei.

Vă adresăm acest Apel cu toată căldura inimei și Vă rugăm prea mult, să binevoiți a ne da ascultare, căci în numele țerancei române Vă cerem prețiosul D-V. sprijin și ajutor.

Deva, Februarie 1903.

Elena Pop Hosszu-Longin
presidentă.

Dionisiu Ardelean
secretar.

NB. Donațiunile marinimoase, Vă rugăm a se trimite la adresa Doamnei presidente: Elena Pop Hosszu-Longin în Deva.

DIN LUME

Permutarea oficerilor ungari în regimente ungare. »Egyetértés« spune, că se vorbește ca sigură permutarea oficerilor supuși ungari la regimentele din Ungaria. Toți oficerii ungari din garnisioanele austriace, vor fi readuși, în masă, în Ungaria, locul lor

opri, puse buciul la gură, și-l făcu de rîsună departe cu duioșă și cu durere. Atunci cănele său cel mai credincios veni alergînd cu iuțală. El lătra, sărea împrejurul lui, trăgîndu-l de cămașă spre vale, astfel încât Ionel nu știa cum să scape de dânsul. În fine îl întiri cu ocări, cu petri și cu lacrimile în ochi. Astfel depărtă Ionel pe cel din urmă amic al său. El sta acum singur în pustietatea cea mare a muntelui. Doi vulturi plutiau la picioarele lui. De altfel domina liniște.

Ionel se întinse pe earba cea scurtă și suspină atât de tare par'că i-ar fi sărit inima din loc, până-ce adormi de dor și de durere. Când se trezi, norii i-se învîrteau împrejurul capului și se apropiară tot mai mult — mai întai cu mare iuțală! pe urmă să așezară pe dânsul ca o negură deasă și întunecată și steteră nemișcați de nu se putea vedea la un pas. De odată norii își luară forme diferite. Se părea, că sunt niște ființe femești de o frumusețe rară, cu vestminte albe și strălucitoare ca omătul, ce se țin de mână, plutind în aer și legănându-se împrejurul lui Ionel. El își frecă ochii, căci credea, că tot visează. Atunci auzi doina lor.

ocupându-l ofițeri, cari nu sunt supuși ungari. Schimbarea aceasta se va face în zilele proxime, când foile oficiale vor publica 500 de asemenea permutări.

Anglia înarmează. Trecerea torpilelor rusești prin Dardanele și vestea, că Rusia a cumpărat două vase mari de război, a determinat Anglia să se înarmeze. Raporturile dintre Anglia și Rusia sunt nesigure și ori-ce pregătire și întărire în Asia va risipi și îndepărta toată grija și neliniștea de astăzi.

Camera deputaților din Londra a votat cu 202 voturi contra 53, creditul de 9,647.000 funți sterlingi cerut de guvern pentru »înarmările militare oportune«. Această sumă corespunde la 232,630.514 cor.

Reforme administrative în Rusia. Țarul Nicolae II. a dat săptămâna trecută, în ziua aniversării morții tatălui său Alexandru III., un manifest, prin care pune poporului în vedere câteva reforme menite să ușureze și îmbunătățească soarta lui.

Intreaga presă rusească salută cu bucurie acest manifest, numindu-l gagiul al unui viitor mai bun și zicând că dela manifestul Țarului Alexandru II. despre ștergerea iobăgiei, manifestul de Joi e cel mai important act de stat.

Alianță între România, Turcia și Grecia. Un ziar fruntaș din Atena

Doina răsună atât de dulce și ca din depărtare mare. Ear' ele întindeau spre dânsul brațele lor, albe ca crinul.

»Flăcău frumos! Fii al meu! Fii al meu! »Vino cu mine!« Așa să auzia din toate părțile. Ionel însă clătea numai din cap. »Nu ne urî!« strigă una. »Noi vrem să-ți facem ori-ce plăcere, ca să-ți uiți valea pentru vecie«. La aceste cuvinte, ea împărți negura cu mâna, și iată, că se arată o poiană plină de flori, precum nu s'a mai văzut vre-odată, și în poiană o stână de frunze de rose, cu un isvor care curgea peste muschiul cel moale. Vino! acolo vom locui!« îi zicea una din femeile cele frumoase cu o voce ca de argint. »Nu, vino la mine! zicea alta și clădia dinaintea ochilor lui din neguri o casă, care, luminată de soare, se părea a fi un curcubeu. În lăuntru ei, toate erau moi, ca de lână cea mai subțire. Din pod și de pe pereți, ca și de pe acoperământ picurau picăturile de curcubeu, cari de abia atingeau pământul, și se prefăceau în erburi și flori. »Aci vom locui!«, îi zicea fata cea frumoasă, »te voi împodobi, cum sunt și eu împodobită!« — »Numai una

scrie, că Grecia e în ajun de a încheia o alianță cu Turcia. Ziarul afirmă, că în alianța aceasta va intra și România. O nouă întrevvedere va avea loc între regele Greciei și regele României la Abbazia în Aprilie.

Din Macedonia. Zilele trecute banda lui Sarafoff, compusă din 150 de oameni, s'a ciocnit cu o trupă de 200 soldați turci. Lupta a durat trei ceasuri și a fost foarte crâncenă. Sarafoff însuși, în persoană, comanda pe insurgenți. Turcii au fost puși între două focuri și au pierdut 40 de oameni.

Sarafoff și cu tovarășii lui, pe lângă împușcături, s'au folosit și de bombe, cari au explodat în rîndurile soldaților turci. Bulgari au căzut 17. Sarafoff se laudă că va reuși să înspăimînte pe Turci.

Pe de altă parte Poarta comunică, că o luptă a avut loc într-o localitate din districtul Pestovo, între Turci și o bandă comandată de Sarafoff. Acesta a fugit, lăsânduși calul și mantaua.

Aproape de Bitolia, Turcii au atacat o ceată de bandiți. Aceștia s'au refugiat în satul Velicova, unde sătenii au luat armele să deie în Turci. A fost un măcel îngrozitor. Tot satul a fost ars și pustiit. Au fost împușcați 35 de Bulgari.

Darul Țarului Sârbiei. O telegramă din Belgrad raportează, că Ța-

singură are voia să mă împodobească, răspundea el turburat, »numai logodnica mea«.

— »Vreau eu să-ți fiu logodnică! zise o a treia: »Uită-te aci să vezi zestrea mea!« și turtind negurile ea făcea din ele oi, și tot multe și mai multe, în cât tot muntele, toți munții și cerul erau acoperiți de oi. Ele erau albe și strălucitoare, cu telinci de aur și de argint la gât, și sub picioarele lor creșteau voioase toate plantele câmpului. Fața bietului flăcău părăsit se luminează, dar' după o clipă el întiri dela sine arătarea cea atrăgătoare zicând: »Nu am decât o singură turmă, turma mea, și nu-mi trebuie alta«. Atunci negurile începură a se îndesi mai tare și a se întuneca mai mult, și Ionel fu încunjurat cu iușeală de nori negri, din cari fulgera și tuna tot mai aproape și tot mai înfricoșat. Și din tunet el auzia aceste cuvinte: »O tu, fiu de om îndrăzneț: de te încumești a ne urî, ești pierdut!« Trăsnetul pica, de se părea, că tot muntele ar fi fost detunat și furtuna se coborî în vale. Pe Ionel însă pică omătul în fulgi ușori, dintâiu subțirel de tot, pe urmă tot mai des, până ce toți munții jur-împrejur fură acoperiți și cu dânsii gluga lui, părul lui, sprâncenele lui. Iar din viscol răsunau iarăși vocile cele mai dulci în sunete armonioase, fluere de cioban și printre dânsule buciume și doine; și de mâni nevăzute să rădica de odată dinaintea ochilor lui un palat de omăt, atât de splendid, încât Ionel trebui să-și închidă ochii, ca să nu orbească. (Va urma).

Primăvara.

(Vezi ilustrațiunea).

știri și cu dânsii gluga lui, părul lui, sprâncenele lui. Iar din viscol răsunau iarăși vocile cele mai dulci în sunete armonioase, fluere de cioban și printre dânsule buciume și doine; și de mâni nevăzute să rădica de odată dinaintea ochilor lui un palat de omăt, atât de splendid, încât Ionel trebui să-și închidă ochii, ca să nu orbească. (Va urma).

De însemnat este, că tocmai acum, în toiu știrilor de neliniște în Balcani, se face Sârbiei acest dar.

„Biblioteca „Bunul Econom“.

Au eșit de sub tipar până acum broșurile:

1. Nutrețurile ierboase, cositurile (fênașele), prepararea fênelui și pășunile.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămënța plantelor agricole și sêmănatul lor.
4. Îngrijirea plantelor agricole în cursul vegetațiunii și recolta cerealelor.
5. Creșterea, nutrețurile și îngrijirea animalelor domestice (Zootecnia generală).
6. Cunoașterea pământurilor agricole (Agrologia).
7. Agricultură generală (Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de măruișit pământul).
8. Îngrășămintele (gunoarea pământurilor) și Irigațiunile (udarea pământurilor).
- 9—10. Prăsirea pasărilor de casă (gălițe, hoare). Găinile, curcile, găinușele (biblicele), găștele, rațele, porumbii (porumbii).
11. Cultura cerealelor. (Grâul, sêcara, orzul, ovêșul, meiul, hrișca, cncuruzul (porumbul).
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița, fasolea, lintea mazêrea, și cultura lor.

Prețul unei broșuri este 30 fileri (pentru România 50 bani).

Se pot comanda la administrația »Bunul Econom«, la librăria W. Krafft în Sibiu, la administrația »Tribuna Poporului« în Arad și la librăria Archidieceșană în Sibiu.

Revênzătorilor se dă rabat potrivit.

Medicul casei.

Dureri de pânțece.

Durerile de pânțece pot proveni din răceală sau din mâncările ce le luăm. Cu deosebire sufer oamenii de aceste dureri în anotimpurile calde, mâncând poame și mai ales de cele necoapte. De multe ori produc dureri de pânțece mâncări și beuturi acre, și dintre beuturi mai ales berea prea tînără și cea acră deja. De regulă durerilor urmează diareă, care ușurează întrucât-va pe bolnav, însă îi și slăbește puterile picioarelor și are mare sete.

Tratamentul se mărginește în aceea, că bolnavii vor mânca numai mâncări ușoare cum este zupă de carne, ciocolată în lapte, carne tocată etc. La dureri mai mari se ea vre-o teă (ceai) aromatică și caldă. Bolnavul se va pune în pat și va aplica în regiunea stomacului cataplasme calde. În cazuri de tot grave, va fi de lipsă a consulta medicul.

*

Lipsa de poftă de mâncare (apetit).

Lipsa de apetit este o aparițiune foarte frecventă în timpul nostru. În urma mâncării nepotrivite și consumarea de alimente (mâncări) stricacioase, multă lume suferă de lipsă de apetit. În cele mai multe cazuri lipsa de apetit zace într-o stare bolnăvicioasă a stomacului, mai ales când este în legătură cu friguri. Mânia, supărarea, bucuria încă pot produce lipsă de apetit. Cel mai bun mijloc contra acesteia sunt așanumitele picături amare care se pot cumpăra înapotecă.

Învățături din pățaniile altora.

Năcazul unui măiestru de joc.

Cum ți-a succes petrecerea cu dans de Duminecă seara, d-le măiestru? întrebă un învățator pe măestrul de dans. Acesta clătînd capul, zise:

— Nici nu mă mai întreba, d-le învățator!

— Cum așa? Eu am auzit că sala a fost îndesuită de lume, încât nu mai încăpeau.

— Asta-i adevărat și detragând spesele mi-au rămas și vre-o 50 fl. venit curat. Dar, ce folos, căci lângă aceia sunt silit să mai pun 50, dacă nu voesc a merge la temniță.

— Nu pricep ce zici, zise învățatorul.

— Apoi vezi d-ta, ar fi bine ca și D-Voastră învățătorii să învățați copiii a cunoaște legile, mai ales despre cele ce se petrec mai des în viață. Dar nu-i învățați și totuși pretindeți dela noi ca să le știm. De unde să le învățăm? bani ca să le cumpărăm nu avem, fiind prea scumpe. Și-apoi nici nu le pricepem ficine, căci sunt unii cari abia silabisează.

Ear vorbești, ca să nu taci, îi zise învățatorul.

— Așa e, continuă măiestrul. Nici eu nu aș fi ajuns să plătesc pedeapsa de 100 fl., sau să stau 10 zile în închisoare, dacă cunoașteam legea.

— Cine te-a condamnat și pentru-ce? Pretorul, fiind-că n'am cerut îngăduință pentru ținerea petrecerii publice. El mi-a explicat că:

»Cine arangiază petreceri publice, concerte, expoziții, alergări de cai sau altceva asemănător acestora, care conform ordinului ministerial nu sunt permise fără concesiune dela autorități, aceia se pedepsește cu o amendă în bani până la 100 fl. [Art. de lege 40, §. 76 din anul 1879].

PENTRU MESERIAȘI

Pictură pe sticlă cu vopsea de ulei. Pentru a putea picta cu vopsele de ulei pe sticlă, topim într'un vas de fer rășină albă, o lăsăm să se roșească puțin și îi adaugăm atât ulei de terebentină până-ce rămâne fluidă. Aceasta mixtură o amestecăm cu culoarea respectivă, care a fost mai întâiu frecată cu ulei de in fert.

Cum scoatem petele de pe mobile date cu lac. Facem un amestec din părți egale de ulei de in, spirt și ulei de terpenin. Muăm o petecă cu acest amestec și frecăm petele până-ce dispar. În urmă le mai frecăm și cu hârtie sugătoare obicinuită.

Mijloc de a împedeca ruginirea șuruburilor. La mașini, care lucrează în căldură mare sau în umezală totdeauna șuruburile ruginesc, astfel că nu mai pot fi scoase afară, cu toate-că au fost unse cu ulei. Un mijloc simplu de a împedeca aceasta este a muiia șurubul înainte de întrebuintare în un amestec de ulei cu grafit foarte mărunt. Șuruburile astfel preparate le vom putea scoate cu ușurință chiar și după ani de zile.

Pentru femei.

Supă de linte.

Trei părți de linte și o parte slănină proaspătă se ferbe în zamă de carne, dimpreună cu 2 cepe tăiate bucăți și 2 morcovi și puține cuișoare. După-ce a fert bine se trec prin sită și se subțiează cu zamă de carne după trebuință. Se lasă să fearbă bine și se scoate grăsimea și spuma de deasupra. Se servește cu jimblă prăjită tăiată bucățele.

Friptură de șoricium.

Să ia bucată de carne de purcel nu prea grasă și se pune în apă ferbinte. După-ce s'a muiat șoricium se crestează șoricium în lung și în lat și se pune la fript până-ce se va rumeni șoricium dând mereu unsoarea peste ea. Se servește cu salată de varză roșie, cu varză acră sau cu salată de cartofi.

PENTRU ECONOMI

Sămënța de trifoiu.

(Răspuns la întrebarea Abon. Nr. 154 din Batești),

Producerea sămënței de trifoiu este foarte rentabilă. Vom alege în acest scop în trifoiștele noastre locurile unde plantele nu stau prea des, însă sunt viguroase. De regulă se oprește trifoiul pentru sămënță abea din coasa a doua, fiind-că aceste nu se culcă așa ușor. În regiuni mai răcoroase și unde este multă cuscută (mătase, torțel) se va oprî prima coasă pentru sămënță. Trebuie să știm adecă, că sămënța cuscutei se va coace tot pe aceea-i vreme când se coc și sămënțele trifoiului dela a doua coasă. Recolta o facem când sămënțele sunt deplin coapte și anume când ele devin vârtoase și au dobândit o culoare roșie-brună și lucie. De o scuturare a sămënței să nu ne fie teamă căci mai de grabă se rup și se perd căpăținele de flori întregi. Secerăm sau cosim plantele, care le uscăm pe piramide (prepelgi), sau rupem numai căpăținele de pe cotoare cu ajutorul unui peptene cu dinți rari de ter.

Scoaterea sămënței din teci merge foarte greu. Se treeră sau imblătește mai ușor pe ger uscat. Pe timp umed nu putem face nimica. Mai putem să uscăm căpăținele cu tecile de sămënță în cuptoare, după ce am scos pânea din ele. Unde avem a treera mai multă sămënță de trifoi, ne putem folosi de mașini de treerat, mănate cu mână, care totodată și o curăță. Astfel avem cea a lui Ecker (Berlin), care costă 210 florini; să treeră 10—15 hect. căpățini de flori de trifoiu pe oră și are o greutate de 325 kgr. Una mai mare este cea a lui Julius Carow (Praga), care costă 600 florini; ea treeră 15—30 kgr. sămënță pe oră. În timpul mai nou se adaptează la mașinele de treerat mănate cu aburi (batuze) în doba lor câte o răzătoare, care treeră foarte bine trifoiul, lucerna și alte sămënțe mărunte. După lărgimea dobei, aceste răzătoare costă 100—120 florini.

*

Cum trebuie săditi pomii?

Timpul pentru plantat pomii a sosit și cum acuma nu avem lucrări la câmp, trebuie să l folosim pentru lucrările pregătitoare și pentru sădit însuși.

Un pom se sădește la locul definitiv [statornic] când are cel puțin un an și cel mult cinci ani dela altoire.

Pomii se scot din pepinieră (școale de pomi) cu grije, ca să nu se vatemă rădăcinile; tăieturile făcute cu casmau (hârlețul) sau cu târnăcopul (șapoii) la scoatere se netezesc cu cuțitul, astfel că rădăcinile rămase la pom să nu mai aibă nici o șgarie, decât tăietura făcută cu cuțitul; această tăietură se face de desubt, așa că după-ce se plantează pomul, ea să se așeze pe pământ.

Gropile să se facă cel puțin cu 15 zile înaintea săditului; să aibă 1 metru lărgime și 0.80 adincime, ear pământul scos să se

împartă în două grămezi: cel deasupra se pune la o parte și cel din fund de cealaltă parte a gropii.

La plantare se aruncă întâiu în groapă cel deasupra, iar pământul scos de pe fundul gropii se amestecă cu pământ de bălegar (gunoiu) putred și se acoperă rădăcinile pomului cu el.

Înainte de a arunca pământul în groapă se pune un tutor (par), de care se va lega pomul. Pomul nu trebuie așezat mai adânc în pământ decât a fost mai înainte.

După plantare se udă odată și bine; apoi se face un fel de blid la rădăcina pomului și se pune pe deasupra paie măruntă sau pleavă, spre a ține umezala în timpul verii, când trebuie să se și ude cât mai des și în așa mod, ca apa să pătrundă în pământ în toate părțile până la fundul gropii.

Distanța (îndepărtarea) între pomi variază după împrejurări, așa că nu se poate spune anume. Nu trebuie însă să uităm, că un pom produce fructele mai mult pe ramurile laterale (din laturi), cari au nevoie de loc și de lumină. Pomi plantati prea aproape, neprimind lumină decât la tîrf, produc mai puțin; e dar mai bine să se planteze pomi în linii și între linii să rămână câte o fâșie de loc, care se poate folosi pentru alte culturi, d. e. legume.

Pomi cu trunchi înalt cresc anevoie când sunt plantați într'un pomet cu iarbă ce se cosește sau cu lucernă; le merge bine însă într'un loc cu iarbă, care se pășunează.

În pomet se plantează caiși, cireși, pruni, meri, peri și nuci. Toți trebuie să aibă cel puțin 2 m. când se plantează și să fie altoiți pe pădureți ieșiți din sămânță.

Îndepărtarea între ei să fie de 4, 5 și 6 metri, numai pentru nuci să fie de 12 m.

Știri diverse.

Statutele „Insoțirii sătești de credit, sistem Raiffeisen din Nucet”, au fost aprobate prin tribunalul reg. din Sibiu cu decizia dno 4 Febr. c. nr. 774. Această însoțire, alcătuită la stăruința și cu conlucrarea comitetului central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibii — își va începe zilele acesteia activitatea.

Societatea gremiului român de comerț levantin din Brașov, a ținut în 8 Martie adunarea sa generală anuală. În aceasta s'a ales comitetul pe noul period de 3 ani. S'au reales: Th. Nicolau președinte; N. Petra-Petrescu vice-președinte; Ioan Lengher secretar, Ioan Dușoiu controlor. Membrii: Ioan Săbădeanu, Ioan Ciurcu, Ioan Burduloiu; ca membrii noi dl Ioan Bidu, Nic. Dușoiu, și Ilie Ravu.

Tîrg de vite de prăsilă în Sibiu. Pentru promovarea prăsilii de vite și pentru înlesnirea vînzării se aranjează la Sibiu în

1 și 2 Aprilie a. c. un tîrg de vite de prăsilă subvenționat de stat și de comitatul Sibii. La acest tîrg să vor împărți premii și diplome de laudă.

Turnătorie de fer în Constanța (România) s'a înființat acuma de curînd. Ea aduce din Anglia anual câte 50 de vagoane fer brut. A făcut încercări și cu fer din țeara noastră.

Lumină electrică și apaduct în Sighișoara. Planul pentru introducerea luminei electrice elaborat de Oscar Miller a fost aprobat din partea orașului. Lucrarea se va începe cât de curînd. Pentru apaduct orașul a făcut contract cu firma I. Keller din Budapesta, care va începe lucrările îndată ce se desprimăvărează.

Fabrică de articole de lemn în Caransebeș. Proprietarul morii cu vapor din Caransebeș, Teodor Stancoviciu a înființat o fabrică de lemnărie lângă moara sa.

Fabrica de ghetă numită »Turul« din Timișoara și-a încheiat bilanțul pe 1902. După un capital social de 2 milioane cor. are profit curat de 67.125 cor. Venitul brut după marfă a fost de circa 287.000 cor. față de care darea și spesele de administrare fac 130.000 cor., amortisarea e de 53.000 cor. și pentru pierderea din anul trecut s'au admi's 50.600 coroane. Fabrica e acum în deplină dezvoltare.

Fabrică de celuloză în România. Societatea fabricii de hîrtie dela Letea de lângă Băcău înființează o fabrică de celuloză, fiind încurajată de stat. Celuloza era până acuma importată din străinătate.

»Lotru«, societate pe acții pentru industria lemnului, cu sediul în București și ale cărei acții sunt în mâni ungurești, pe lângă un capital fundamental de 1.8 milioane lei și-a încheiat bilanțul pe 1902 cu un venit curat de 60.035 cor.

Diferitele societăți de navigațiune din România până de present au îndurat cea mai mare concurență una față de alta, scăzînd în continuu tarifele. Acuma au hotărît că se vor uni toate la oaltă și vor ridica prețurile pentru transport în mod egal.

Corporațiunea industrială din Mező-Tur a înaintat camerii comerciale din Dobrișin o rugare, prin care o rețearcă ca să oprească pe neguțătorii de ghetă gata dela vînzarea în piață în zilele de tîrg săptămînal.

Fabrici de sticlă în România de present sunt 6. Capitalul investit (teren, zidiri și mașini) în aceste întreprinderi se urcă la 605.514 lei (din care pentru unelte și mașini din străinătate 136.173 lei, capitalul de manipulare e de 506.261 lei, total deci 1.131.775 lei. Personalul tehnic constă din 26 persoane; lucrători întrebunțați sunt

449. În 1900 s'au plătit sub denumire de arîndă și plata muncitorilor 228.625 lei. Personalul tehnic este întreg din străinătate. Produsul acestor fabrici în 1900 este evaluat la 1.601.047 lei. Astăzi el trece în tot cazul peste 2 milioane.

Impedecarea falsificării vinului. În pactul vamal și economic încheiat între Ungaria și Austria se află un punct, în care se zice: În interesul agriculturii, cele două guverne vor lua măsuri, ca în amîndouă statele monarhiei principiul fundamental pentru impedecarea falsificării vinului va fi același. Nu peste mult se vor începe desbaterile asupra înțelegerii acesteia și se crede, că în decursul anului vor intra în vigoare hotărîrile aduse de aceste două guverne.

Baia și turnătoria dela Calan sunt pe cale a se reconstrui și a se mări prin emiterea de noi acții. Întreprinzătorii de până acum, conform bilanțului din urmă, au datorii în sumă de 4 și jum. milioane cor., care se vor acoperi din noua emisiune. Afară de aceasta se vor investi în zidiri de artă și pentru capital de manipulațiune alte 4 milioane cor.

Fabrică de obiecte de galanterie și jucării în Murș-Oșorhei. Firma Malațka Zsigmond și soții, prima fabrică sîcuiască de jucării de copii și obiecte de galanterie, s'a preschimbă în societate pe acții, subnumirea de *Fabrică sîcuiască de jucării și marfă de lemnărie*, în Murș-Oșorhei.

Banca Națională a României. Joi la orele 8 d. a. a avut loc adunarea generală a acționarilor Băncii Naționale. A prezidiat dl M. C. Sutzu, guvernatorul băncii. S'a aprobat bilanțul pe anul 1902 și descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa pe exercițiul trecut. S'a decis distribuirea dividendei de 121 lei și 95 bani de acțiune.

Societă italiana di avicultura. În luna viitoare (April) societatea italiană pentru prăsirea hoarelor [galițelor], va aranja în Roma o expoziție internațională de paseri, și galițe din prilejul congresului economic internațional.

Cel mai repede tren accelerat din toată lumea. Între Albay și Buffalo (America) săptămîna trecută s'a pus în circulație, care în 4 ore și 55 minute percurge o distanță de 302 miluri.

Nou automobil. Edison celebrul electro-technic a inventat un nou fel de automobil care va fi cu mult mai bun, mai ieftin și mai ușor decât cele de până azi. Va fi atât de ieftin încît nu se va renta mai mult nici țeranilor ca să țină trăsura și cai. Așadar a sosit și sfîrșitul cailor.

NOUȚĂȚI

Iubileul d-lui Dem. A. Sturdza. Săptemăna trecută șeful partidului liberal, actualul prim-ministru al României, dl. Dim. A. Sturdza și-a sărbătorit la 25 Febr. v. jubileul de 70 ani al etății. Partidul liberal 'i-a făcut mari manifestății de alipire și simpatie. În București s'a dat în onoarea lui un strălucit banchet, ear' din țeară a fost felicitat din toate părțile. Asemenea a primit felicitări bătrânul politician dela M. Sa Regele Carol, dela familia regală și dela alte persoane notabile, din țeară și din străinătate. Ziarele liberale au sărbătorit în lungi articoli pe dl Sturdza din incidentul iubileului său.

Asentările în anul acesta se vor începe, în Orăștie-oraș la 5 Maiu n., ear' în jur la 1, 2, și 4 Maiu n. Sunt chemați la asentare, din toate trei clasele, din Orăștie 64 (20 străini), ear' din jur 408.

Fundațiunea Gozdu. Adunarea generală a delegațiunii fundațiunii lui Gozdu s'a terminat Sâmbătă. După socotelile finale, în 1902 au fost intratele de 521,908 coroane 38 bani, eșitele de 508,946 cor. 21 bani. Averele curate a fundațiunii e de 3 milioane 703,645 cor. 40 bani. Budgetul pe 1903 prevede la intrate 255,890 cor., la eșite 68.500 cor.

Nouă foaie românească. Din Cluj se scrie, că acolo va apărea în curând o foaie nouă politică românească. Numele ei va fi »Răvașul« și va apărea deocamdată odată pe săptămână.

Sinucidere. Locuitorul Ioan Vurtei din Șibișel furase o găscă, din care causă a fost adus la poliție din loc și închis, până să stee înainte. El n'a mai așteptat însă să fie osândit, ci luându-și cureaua dela opincă, s'a spânzurat.

Demonstrație contra Reginei Sârbiei! Cu ocazia primirii corpului de oficeri în timpul sărbării proclamării regatului sârbesc, ministrul de războiu Pavlovici a ținut o cuvântare, terminând cu: »Trăiască Regele! fără să zică și Trăiască Regina! deși Draga Mașina era de față. În răspunsul seu Regele a zis, că va da afară elementele subversive. De altă parte ministrul de războiu a declarat între prieteni, că el nu recunoaște pe Draga de regină. Se așteaptă demisia ministrului Pavlovici dintr'un moment într'altul.

Vezuvul se mișcă. De câte-va zile vulcanul Vezuv aruncă mari cantități de lavă la înălțimi colosale. Noaptea, împrejurimile prezintă un aspect îngrozitor și frumos toti odată. Locuitorii s'au rugat în biserică noaptea întreagă. S'au observat mai multe sguduituri și cutrămure de pământ. Mulți străini aleargă din depărtări spre a se desfăta în frumosul fenomen al naturii.

Bătăie sângeroasă. În seara de 14 Martie zidarul din loc, Adam Burcean juca cărți cu mai mulți soldați în hotelul »Széchenyi«. Dintr'o neînțelegere oare-care au ajuns la sfadă, dela sfadă la bătăie, așa încât pe bietul zidar l'au bătut rău, spărgându-i și capul. E puțină speranță de a rămânea în viață. S'a pornit cercetare.

Dramă română pe scenă maghiară. Mercuri seara s'a reprezentat în teatrul »Szigligeti« din Oradea-mare drama »Stefăniță Vodă« scrisă de Iosif Vulcan și premiata de Academia Română. Traducerea în limba maghiară e făcută de publicistul Papp János.

105 milioane într'un an pe fum. Direcția monopolului tutunurilor a terminat zilele acestea conspectul statistic despre tutunurile și țigările fumate în anul trecut. Din acel conspect rezultă, că în anul 1902 s'au fumat țigări și tutun în preț de 104.549,901 cor., cu 917.476 cor. mai mult decât în anul 1901.

Groznică nuntă. Constantin Galetta și Maria Schneider se aflau Sâmbătă în fața altarului bisericii din Eszék spre a se cununa. În cursul ceremoniei cununiei, miresei 'i-s'a făcut rău și a căzut jos leșinată. Medicul chemat în ajutor a constatat că mireasa e bolnavă de tifos. Auzind aceasta, mirele a fost lovit de apoplexie și a murit acolo în biserică, lângă mireasă.

Turneul unei princese din Turcia. — Nevasta lui Ali Nouri bei, princesa Hairy Ben Aid a plecat prin capitalele din Europa să țină mai multe prelegeri despre starea femeilor din Turcia. Princesa e îmbrăcată europeaneste și e de o frumusețe rară. E însoțită de redactorul Anmeghian condamnat și fugit din Turcia. Bărbatul prinsei este deasemenea un fugar, care a fost osândit la »101 ani temniță« de cătră Sultan.

Copii sfâșiati de porci turbați. În comuna Szamos-Ujlak înainte cu vr'o două săptămâni un câne ce vagabunda pe hotar a mușcat câțiva porci din turmă. Porcarii an alungat cânele, fără să dea atențiune deosebită întâmplării. Vinerea trecută câți-va porci din turmă erau foarte leliniștiți și mereu se năpustiau asupra celorlalți. Porcarii crezând că neliniștea provine din presiunea vr'unui vișor, au mânăat în sat turma cu mult înainte de vreme. În sat porcii s'au năpustit asupra câtor-va copilași cari se jucau în stradă și pe trei dintre ei i-au sfâșiat oribil. La țipetele copilașilor au alergat oameni și împreună cu porcarii au isbutit să scape copilașii din gura porcilor. Fiind de tot suspectă sălbătécirea subită a porcilor, stăpânii lor au chiebat pe veterinarul, care a constatat că porcii sunt turbați. Turbaseră în urma mușcăturii primite dela cânele vagabund înainte cu două săptămâni. S'au luat îndată toate măsurile pentru împedecarea lățării turbului; cei trei copilași însă sunt perduți: sunt răniți așa de oribil, că nici nu mai pot fi duși la Budapeșta în institutul antirabic.

Contesă asasinată. O depeșă din Venetia-Treviso anunță: Contesa Onigo a fost eri după amiază cu ocazia unei plimbări prin parc de propriul ei grădinar asasinată în așa chip, încât i-a retezat aproape de tot capul. Contesa care era o femeie de 50 de ani, a fost foarte sgârcită și crudelă cu servitorimea.

Fată de baron dispărută. Frumoasa și bogata d-ră, baroneasă Aloisa Vay din Pojon, a dispărut. În zadar au căutat-o, în zadar au pus premiu pentru cel-ce va afla-o, până azi nu s'a aflat nimic de ea. Era îndrăgostită frumoasa Aloisa și în scrisoarea, ce a lăsat-o în urma ei, scria că se va omori. Mai eri au prins pescarii pe Dunăre cadavrul unei fete tiere, care se presupune că e al baronesei. Au legat corpul cu o funie de un stîlp la țerm și s'au dus în oraș să înștiințeze poliția. Când s'au întors, funia era ruptă și corpul dispărut. Se prea poate că apa Dunărei să fi rupt funia, dar mai verosimil se pare că cadavrul au fost furat ca să câștige premiul pus pentru cel care va afla pe nefericita baroneasă.

Aloisa Vay era una din cele mai frumoase și mai bogate fete din aristocrația maghiară.

Șapte oameni mâncați de lupi. Treizeci de lucrători, cari mergeau pe malul fluviului Volga, ducându-se la fabrica lor, au fost atacați aproape de Samara, de o mare haită de lupi flămânzi. A fost între oameni și lupi o luptă lungă și teribilă. Șapte oameni au fost mâncați, ceilalți mai mult sau mai puțin grav răniți, au reușit să scape.

Soldații siamezi. Trupele siameze continuă de a se da la tot felul de cruzimi. Mai mulți supuși englezi și francezi au fost asasinați fără alt motiv decât prădarea. Guvernul englez și francez reclamă mari indemnități și pedepsirea mandarinilor. O mie de soldați siamezi sunt la marginea Luang Prabangului și 3000 urmează pe cea dintâiu corabie.

Libertate—egalitate—frățietate. A. îi dă lui B. un pumn în spate și zice: Libertate! B. îi dă lui A. o palmă și zice: Egalitate! Amândoi își dau mâna și zic: Frățietate!

Toată lumea știe, că sēmănta de napi de vite a lui Mauthner dă recolta cea mai bună, că sēmănta de legume a lui Mauthner e cea mai bună și că sēmănta de flori a lui Mauthner dă cele mai frumoase flori. Cu un cuvânt: Sēmăntele lui Mauthner sunt cele mai bune, dau recolta cea mai abundentă și sunt uimitor de ieftine.

Calendarul vechiu și nou al săptămânii.

Dumin. a 3-a în post, gl. 8, sft. 10.

Dum.	9 + SS. 40 Martiri	22 Paulina
Luni	10 M. Quadrat	23 Victoria
Marti	11 P. Sofronie	24 Gavriil
Merc.	12 P. Teofan	25 (+) Bunav.
Joi	13 P. Nichifor	26 Emanuil
Vin.	14 C. Benedict	27 Rupert
Samb.	15 M. Agap	28 Malcus

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 30 Martie până la 4 Aprilie n. 1903.

Luni	30. Săsciori. Zenteleaca. Hașfalău. Agnita. Ugra.
Martă	31. Racoșul-de-jos. Decgeleag.
Mercuri	1. Bssna. Ocna-Sibiului. Etéd. Marcod. Zam. Petrifalău (l. Bistrița). 1 și 2 Poiana-sărată.
Joi	2. Cehul-Silvaniei.
Vineri	3. Cămpeni.
Sâmbătă	4. Ciachi-Gărbău. Braj. Sf.-Maria. Kalozsd.

ȘTIRI COMERCIALE

Tirgul produselor în Budapesta.

Toate cerealele au avut săptămâna trecută puțină căutare. Starea sămănturilor de toamnă face pe speculanți ca și pe morari a se reține de angajamente pentru viitor. Prețurile au rămas deci staționare. — *Untura și slămina* stau tot urcate în preț, din cauza scumpetei porcilor. Cumpărătorii stau în rezervă din cauza prețului urcat, așteptând oferte mai favorabile. — *Sămënța de trifoi* este foarte căutată și chiar de străinătate. Cu toate acestea prețul nu s'a ridicat simțitor. Cu deosebire se cumpără acuma de agricultori sămënța garantată liberă de cuscută (mătașe, tortel) și în saci plumbuiți de cătră stațiunile de încercare ale statului. *Sămënța de lucernă* este încă în belșug de vânzare. Cererile mai mari sunt rezervate pentru săptămânile viitoare.

Cursul pieții din Budapesta

— în 19 Martie n. 1903 —

Per 50 kgr.		Piment . . . 62'00—	Cassia . . . 86'00— 98—
Grâu . . . 7'45—	8'25	Cuișoare . . . 92'00—100—	Ghimber . . . 75'00—142—
Săcară . . . 6'70—	6'95	Paprică . . . 70'00—180—	Ulei de in 73'00— 76—
Orz 5'70—	6'10	„ de rap. 64'00—	„ de lem. 129'60—148—
Mei 5'75—	6—	In brut . . . 00'00—	Cănep.br. 64'00— 70—
Ovăș 6'20—	6'50	Lână nsp. 120'00—124—	
Cucuruz . . 6'05—	6'30		
Răpitiță . . 10'30—	10'80	Migdale . 175'00—250—	Smochine 30'00— 38—
Trifoi 56'00—	71—	Alune . . . 138'00—142—	Stafide V. 60'00— 70—
Lucernă . . 46'00—	54—		
Mohor 9'50—	10'50		
Măzărliche 7'00—	7'50		
Fasole . . . 7'50—	12—		
Mazăre . . . 6'00—	7—		
Mazăr. coj. 11'00—	13—		
Linte 10—	13—		
Păsat 5'75—	6—		
Mac 27'00—	29—		
Sēm. de in 00'00—	00—		
S. de cănep. 8'75—	9'50		
Prune 1'75—	16'50		
Lictar 13'75—	16'25		
Untură . . . 79'00—	79'50		
Slănină . . . 66'50—	70'00		
Zahar brut 22'75—	—		
Cafea Iava 72'00—	116—		
Caf. Santos 34'00—	36—		
Caf. Portor. 76'00—	120—		
Per 100 kgr.		Per 1 kgr.	
Miere . . . 100'00—	120—	Unt proasp. 1'50—	2'16
Ceară . . . 130'00—	140—	Caș Emental 2'10—	2'20
Nuci 30'00—	60—	„ Groer . 1'20—	1'40
Cartofi roza 5'40—	6—	„ Trapist . 1'20—	1'50
Cart. galb. 5'00—	5'75	„ Liptau . 0'88—	1'30
Ceapă roșie 3'00—	6'80	Brânz. de oae 1'10—	2'40
Ușuroi . . . 12'00—	16—		
Piper n . . 123'00—	148—		
		Per 100 Litr.	
		Spirit raff. 143'25—	146—
		Spirit brut 141'25—	146—
		„ denat. 33'25—	35—
		Trevere . 105'00—	110—
		Sligoviț . 112'00—	130—
		Esență oțet 88'00—	—

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11'37
Napoleon d'or (20 franci) aur	19'13
20 Marce germane aur	23'51
Bilete germ. 100 Mărci	117'42
„ franceze 100 franci	95'82
„ române 100 lei	94'65

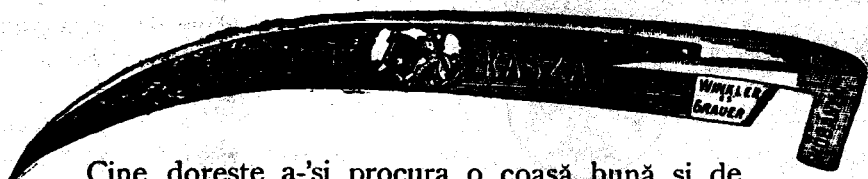
Prețul făinei din 19 Martie n. 1903.

Per 50 kgr.					
0	1	2	3	4	5
12'50	12'20	11'80	11'50	11'20	10'60
6	7	7 1/2	8	Fărățe	
10'20	9'40	8'50	5'40	4'00	

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**
Redactor-responsabil: **Aurel P. Barcianu.**

Winkler & Grauer din Kőbánya—Budapesta

sunt singurii și exclusivii vînzători și expeditori ai coaselor cu marca „BUR“, din cea mai mare fabrică de coase din lume.

Cine dorește a-și procura o coasă bună și de încredere ceară mai nainte prețul-curent ilustrat dela susnumita și renumita firmă, care îl trimite gratis și franco. Cererile se fac prin o carte postală. Lunile de iarnă sunt cele mai potrivite pentru adunarea comenzilor! Celor, care le adună se dă provisiune potrivită! Garanță deplină. Serviciu conștientios! — Mai multe mii scrisori de mulțumită și de comande ulterioare stau la dispoziția celor interesați. 9—20

(154) Un briciu de Transvaal costă 1 fl. 50 cr.

ANUNȚ.

„Casa de păstrare în Mercurea“ societate pe acții

acordă împrumuturi ipotecare dela suma de cor. 5000 în sus cu 7% interese, fără a reflecta: la provisiune, la spese de manipulare și de scris.

(Szerdahely) Mercurea, la 1 Ian. 1903.

(157) 8—10 Direcțiunea.

La „Pannonia“ cafenea și restaurațiune

1 litr. Pelin costă 50 cr.

Mașini agricole noi și întrebuintate.

Despre mașini întrebuintate dau informațiuni în mod gratuit, că cine le-au anunțat spre vânzare

Doritorii de a cumpăra sunt rugați a scrie felul mașinilor ce caută.

Până acum sînt notate spre vânzare:

- Mașini de treerat cu motor de vapori și benzină.
- Neteziitoare de fînațe.
- Mașină de sămănat în rinduri.
- Verzeje (manege) culcate.
- Mașină de cosit.
- Mașină de secerat.
- Secerătoare cu legătoare de snopi.
- Traverse.
- Susțitoare de balcoane.
- Tablă de fer.
- Drot ghimpuit pentru gard.

- Table izolatoare cu: sgură, plută și plumb.
- Cuptoare de fer.
- Ciururi pentru petriș.
- Stâlpi nituiți.
- Construcțiuni de fer.
- Țevi pentru conducte de apă.
- Pleu de fer zincuit.
- Carton cimentat și asfaltat pentru coperișe.
- Ciment Portland.
- Ciment Roman.
- Trestie împletită pentru stucatură.

- Closete cu mull de turbă.
- Garnituri pentru clădiri.
- Fer forma U.
- Tuburi pentru aborturi.
- Pleu de zink.
- Împletituri de drot.
- Tablă cătrănită.
- Cărbuni de peatră.
- Mull de turbă.
- Cocs.
- Cuptoare.
- Pompe.

Prețurile la cerere.

(141)

CAROL F. JICKELI, SIBIIU

11—52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune
rării, că acest aparate a se da impreju-
vindecă boale vechi

(142) de 20

de ani. 10-17

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulașunii sângelui, anemie, amețeli, fiiături de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, asauul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulașia neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părșile lumii, cari pretuesc cu mulșămire invenșiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde o i-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atenșiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios opriș fiind nefolosifor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreșiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Preșul aparatului mare e 6 cor.
folosibil la morburi cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

Preșul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la copii și femei de
constitușie foarte slabă.

Expedișie din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapeșta, V., strada Vadász 42 G. colșul
strada Kálmán.

„AGRICOLA“

inșoșire economică de magazin și anticipașii
(143) și-a inceput activitatea 6-26
in piașta din

HUNEDOARA.

Cancelaria inșoșirii se află în piașta: casele Doamnei
vêd. POPOVICI.

Magazinul inșoș. se află în piașta: casele MÁTYÁSFFY.

Inșoșirea „Agricola” cumpără și vinde produse
agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovês, târișe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avan-
suri pe bucate, efecte și preșioase (giu-
vaericale).

Primește aurării și argintării în afaceri de lom-
bard și ia acoperire de conturi-courente.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisașie.

Mijlocește asigurașii pe vieată și contra focului.

Vinde unelșe și mașini agricole chiar și pe plă-
tiri în rate.

In sfîrșit îngrișește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Nu există

Sêminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea care le expediașă de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtșii Regale în BUDA-PEȘTA.

Cancelaria și depositelê: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrásșy 23.

(139)

Catalogul ilustraș, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

11-52

Mai estin ca ori unde!

Haine de călușeri de vânzare sau de dat împrumut.

Mai estin ca ori unde!

Bumbac de țesut și ată de arșit
din fabricelê cele mai renumite!

Mai estin ca ori unde!

Tot felul de manufactură pentru trebușelê casei.
Comandelê se execută repede și cu preșuri foarte moderate.

Prăvălia „La Româncă” a lui ION LAZAROIU
in Orăștie (Szászváros)

(145)

6-10